

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Політологія»**

I. Основна мета засвоєння курсу полягає в отриманні базових теоретичних знань в галузі політичної науки та основних умінь з прикладних аспектів політичного процесу та виборчих і політичних технологій .

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напряму підготовки (спеціальності).

Дисципліна «Політологія» дозволяє набути студентам додаткових світоглядних та політичних знань при опануванні циклів дисциплін гуманітарної підготовки.

III. Завдання дисципліни навчити студентів розуміти та аналізувати політичні процеси національного і міжнародного рівнів, орієнтуватись в основних проблемах політичного життя, вплинути на формування загальноєвропейських принципів у політичній культурі слухачів.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- Предмет, методи, структуру та функції політології як науки та навчальної дисципліни.
- Сутність, структуру і функції політики, а також її особливості в розвитку сучасного українського суспільства.
- Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
- Сутність політичної влади і її системотворчу роль в політичній системі суспільства.
- Місце та роль держави в політичній системі, її структуру, форми правління і державного устрою.
- Роль і функції політичних партій і партійних систем, становлення багатопартійності в Україні, та сутнісні і структурні характеристики вітчизняної політичної еліти і політичного лідерства.
- Внутрішні характеристики та зовнішні прояви виборчих процесів, особливості політичних виборів, та виборчих технологій, їх значення для формування та наповнення змісту та напрямку політичного розвитку.
- Зміст та особливості політичних трансформацій, зокрема процесів модернізації та особливостей виникнення і врегулювання внутрішніх та міждержавних політичних конфліктів.

Студенти повинні **вміти :**

- Користуватись категоріальним апаратом політичної науки, застосовувати її методи для пояснення поточних політичних явищ і процесів.

- Вміти розрізняти сутність, зміст і відповідне спрямування конкретних політичних рішень і дій, як з боку влади, так і боку відповідних політичних партій чи громадських організацій і груп.
- Визначати своє місце, роль, інтереси в політичній сфері, свої політичні вподобання чи пріоритети, прогнозувати власні політичні дії.
- Орієнтуватись в сутності ідеологічних засад діючих політичних партій і блоків.
- Відрізняти політико-популістські та реально-політичні завдання виборчих технологій, розуміти зміст виборчих систем та особливості їх застосування.
- Розуміти причини, способи проходження та врегулювання внутрішніх та зовнішніх політичних конфліктів.
- Аналізувати напрямки та зміст міжнародних політичних процесів, орієнтуватись у визначенні місця України в сучасних модернізаційних і трансформаційних процесах.

Це забезпечить формування у майбутніх фахівців таких **компетенцій**: розуміти місце політичної науки у житті суспільства та власні політичні права і можливості; усвідомлювати об'єм та засоби впливу на політику як суспільства у цілому так і окремої людини; визначати власне місце у політичних процесах; розуміти загальні основи політичного розвитку нашої держави, зміст та напрямки впливу на суспільство політичної системи; розуміти виборчі процеси, їх впливи на рівень суспільного життя; володіти знаннями про внутрішні рушійні сили політичних конфліктів; орієнтуватись у внутрішній та міжнародній політиці.

IV. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Політика як суспільне явище. Політологія у системі суспільних наук.

Сутність, структура та функції політики, її теоретичні основи та особливості політичних процесів. Особливості функціонування політичних інститутів. Становлення і теоретичні передумови формування політичної науки, її предмет, структура, функції та методологія.

Тема 2. Політична влада. Держава як базовий інститут політичної системи.

Поняття, структура, сутнісні характеристики політичної влади. Теорії влади, особливості здійснення політичної влади в Україні. Державна влада та її поділ на законодавчу, виконавчу, судову. Сутність держави. Теорії виникнення держави, форми державного устрою, форми державного правління.

Тема 3. Політичні еліти і лідерство.

Політична еліта як явище суспільного життя. Теорії політичних еліт. Становлення та структурування сучасної політичної еліти в Україні.

Політичне лідерство: особливості формування та здійснення. Політичний вождизм.

Тема 4. Політичні партії та партійні системи. Виборчі системи як технології формування сучасних представницьких демократій.

Поняття політичної партії. Кадрові та масові політичні партії. Різновиди партійних систем в сучасному світі. Багатопартійна, двопартійна та однопартійна системи. Типи виборчих систем. Трансформація вітчизняного виборчого законодавства.

Тема 5. Сутність політичних трансформацій та транзитивних процесів.

Характеристика сутності поняття “політичний розвиток” та основні умови його здійснення. Процес виникнення та зміст політичної модернізації, її етапи. Органічна та відображена модернізація. Особливості модернізаційних процесів в Україні.

Тема 6. Політичні конфлікти.

Поняття політичного конфлікту, теорії політичних конфліктів, типологія конфліктів. Етапи виникнення, проходження та способи врегулювання політичних конфліктів. Внутрішні та зовнішні конфлікти. Політичний конфлікт в Україні.

Тема 7. Міжнародні відносини та міжнародна політика.

Основні напрямки та зміст міжнародних політичних процесів, місце України в сучасних міждержавних, міжнародних та трансформаційних процесах.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра політології та державного управління. Курс викладатиме завідувач кафедри, проф. Дмитренко С.П.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: лекційних – 16 год., практичних – 16 год., індивідуальної роботи – 6 год. **(орієнтовно)**

Дисципліна викладається у IV семестрі.

VII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Бегей І.І. Порадник із політології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2006.

2. Білецька І.Б. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2005.

3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. – К., 2000.

4. Політологія для вчителя : [навч. посіб. для студентів педагогічний ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка]. — К. : Вид-во ім. М.П.Драгоманова, 2011. — С. 141—160.

5. Політичний процес в Україні: ключові питання і суперечності. – К., 2004.

6. Поппер К.Р. Відкрите суспільство та його вороги: В 2-х т. К., 1994.

7. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. К., 2006.

8. Рудич Ф.М. Політологія. – К.: Либідь, 2002.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. – К.: Либідь, 2002.
10. Щедрова Г.П., Барановський Ф.В., Михайлівська О.Г., Новакова О.В., Пашина Н.П. Політологія: Навчальний посібник / відп. ред. Г.П.Щедрова. – Луганськ: СНУ ім. В.Даля. – 2005.

Інформаційні ресурси

1. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – Режим доступу: <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=7>.
2. Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». – Режим доступу: <http://www.gileya.org.ua/index.php?ng=about>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень. – Режим доступу: <http://www.icps.com.ua/publications.html>.
4. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2012_nauk_an_rozrobku/stan_poz_gp_sus.pdf.
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

VIII. Система оцінювання:

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється у формі заліку. Залік проводиться у усній формі. Перелік питань, які виносяться на залік затверджуються кафедрою.